

NA ZAKUPACH

Na dobry początek...

Książka „Basia i pieniądze” autorstwa Zofii Staneckiej w prosty i zabawny sposób wyjaśnia słowo gratis. Przeczytajcie fragmenty na lekcji, jeśli jest dostępna w Waszej bibliotece szkolnej.

Czytanie jest skomplikowanym, dynamicznym procesem umysłowym, zatem wymaga poruszenia całego organizmu. Przed sesją czytania wykonajcie krótką gimnastykę z piosenką/rymówką:

„Głowa, ramiona, kolana, pięty,
siądź wygodnie uśmiechnięty.
Głowa, ramiona, kolana, nos,
oddaj swojej książce głos!

Pięty, kolana, ramiona, głowa,
nasza książka jest gotowa.
Pięty, kolana, ramiona, oczy,
kogo książka dziś zaskoczy?”

(Swędkowska M., 777 pomysłów na zabawę z książką, Wyd. Mamanía, Warszawa 2021, s. 40)

Otwórzcie ostrożnie książkę.

Uwaga! Jeszcze nie czytajcie zawartego tam tekstu.

Wyłącznie na podstawie ilustracji spróbujcie opowiedzieć przygodę Basi.

Przeczytajcie uważnie tekst opowiadania.

Czy wasza wersja wydarzeń brzmiała podobnie?

Które jej fragmenty się różnią?

CZY WIESZ, ŻE...?

Przekaż uczniom, że te pojęcia mogą pomóc im zrozumieć, jak podejmować decyzje zakupowe oraz zarządzać swoimi potrzebami i pragnieniami. Warto zwrócić uwagę na różnicę między tym, co jest absolutnie niezbędne a tym, co jest tylko miłym dodatkiem.

Zachęć do refleksji nad tym, jak te różnice wpływają na nasze codzienne wybory i budżet.

GRATIS oznacza coś, co dostajemy bez płacenia. Na przykład, jeśli kupujesz coś w sklepie i dostajesz dodatkowy prezent za darmo, to jest to gratis. Kiedy niczego nie kupujesz, to raczej nie mówimy „gratis”, bo to słowo zazwyczaj dotyczy sytuacji, gdzie coś dostajemy za darmo jako część zakupu.

POTRZEBA

Na przykład, potrzebujemy jedzenia, żeby być zdrowymi i silnymi, i potrzebujemy wody, żeby się napić. Potrzeby to rzeczy, które są nam niezbędne, żeby dobrze się czuć i być szczęśliwymi.

ZACHCIANKA to coś, co bardzo chcemy mieć lub zrobić, ale nie jest to coś, co jest nam absolutnie potrzebne. Na przykład, jeśli bardzo chcesz nową zabawkę, ale masz już dużo innych, to jest to zachcianka. Zachcianka to coś, co sprawia radość, ale nie jest konieczne, żeby być szczęśliwym.

Kto pyta, nie błądzi

Pomóż uczniom zrozumieć, że choć marketing może sugerować, że zakupy mogą być „za darmo”, w rzeczywistości zawsze wiąże się to z pewnym kosztem. Pomóż im również dostrzegać różnicę między potrzebami a zachciankami, co jest kluczowe w zarządzaniu osobistymi finansami i dokonywaniu przemyślanych wyborów.

→ Czy można zrobić zakupy za darmo?

→ Jak pieniądze wyskakują ze ściany?

→ Jaka jest różnica pomiędzy potrzebą a zachcianką?

Mimo napływających do nas informacji o darmowych produktach, pamiętajmy, że jest to jedynie strategia marketingowa mająca na celu zachęcenie nas do zakupu. W rzeczywistości jesteśmy zobowiązani do dokonania płatności za oferowane nam produkty lub usługi, nawet jeśli przy tej okazji otrzymamy dodatkowy bonus (gratis).

Choć na pozór może się wydawać, że pieniądze w nieokreślonej ilości „wyskakują ze ściany”, to w rzeczywistości pozyskujemy je w zamian za wykonaną pracę i są one dostępne dla nas wyłącznie w ramach salda zgromadzonych środków na koncie (rachunku bankowym).

Choć na co dzień wielokrotnie mamy „na coś ochotę”,
nie wszystkie nasze pragnienia są potrzebami.

Czasami to zwykłe zachcianki.

Potrzeba (np. fizjologiczna, bezpieczeństwa, samorealizacji itp.)

musi zostać zaspokojona, abyśmy mogli sprawnie działać.

Zachcianka, choć związana ze światem potrzeb, jest wyłącznie naszym pomysłem na ich zaspokojenie. Często pojęcia te się mieszają i tak, gdy chcemy posiadać drogie sportowe buty, może okazać się, że tańsze lub już posiadane przez nas obuwie spełni tę samą funkcję. Zatem jest to wyłącznie zachcianka.

Bądź uważny

Poproś uczniów, aby przy okazji kolejnych zakupów zastanowili się, które rzeczy wrzucane do koszyka sklepowego zaspokajają potrzeby, a które są zachciankami.

SPRAWDŹ TO

Czas na książkę

Odczytajcie opowiadanie pt. „Staś Pętelka. Kieszonkowe” i notujcie podczas lektury pojęcia związane ze światem finansów, takie jak wypłata (wynagrodzenie), bankomat, karta płatnicza. Następnie spróbujcie je wyjaśnić.

Potrzeby i zachcianki

Narysujcie na dużym arkuszu papieru lub tablicy mapę pojęciową związaną ze słowem pieniądze. Niech wokół pojawią się ilustracje wszystkich dóbr, które można za ich pomocą nabyć (kupić). Im więcej propozycji, tym lepiej.

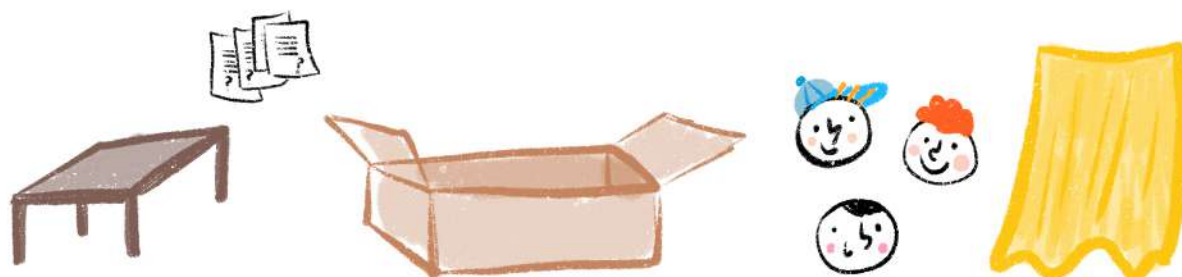
Zerknijcie na stworzoną przez was mapę pojęciową. Zakreślcie wszystkie produkty, które są wam niezbędne na co dzień (służące zaspokojeniu potrzeb, np. pragnienia, głodu, są niezbędne do higieny osobistej lub zdobywania wiedzy). Pozostałe należą do grupy zachcianek. Gdy dorośli wybierają się na zakupy, w pierwszej kolejności skupiają się na zaspokojeniu potrzeb rodziny. Pozostałą część gotówki mogą przeznaczyć na zachcianki, oszczędności pozwalające na spełnienie śmielszych i bardziej kosztownych planów (marzeń) lub cele dobroczynne.

Bankomat

Zróbcie bankomat DIY, wykorzystując jeden ze szkolnych stolików oraz kartonowe pudełko lub płótno, za którym można się schować. Pamiętajcie, że bankomat potrzebuje pamięci operacyjnej, czyli ludzi do obsługi (2-3 uczniów). Ochotnicy ci zajmują stanowisko przy stoliku.

Do symulacji wykorzystajcie załączone karty zadań. Każdy uczeń losuje jedną kartę i rozwiązuje matematyczne zadanie. Następnie podchodzi do bankomatu i podaje właściwy wynik w postaci kodu PIN (zapisuje go na kartce i przekazuje obsłudze). Osoby przy stoliku sprawdzają poprawność kodu PIN i wypłacają gotówkę (każdemu kodowi PIN przypisana jest określona wartość wypłacanej waluty; wykaz znajduje się w dyspozycji osób przy stoliku).

Chętni uczestnicy, lub ci, którym zdarzyło się popełnić błąd, mogą ponowić próbę, losując dodatkową kartę zadań. Po określonym czasie (np. 10 minut) przeliczcie, ile pieniędzy zdobyła cała wasza drużyna. Choć nie można ich użyć podczas prawdziwych zakupów, są efektem waszej pracy i wysiłku.

Informacja dodatkowa: Nauczyciel stosownie do możliwości swoich uczniów dobiera karty działań.
Zadania skierowane do uczniów mogą się powtarzać.

DZIAŁANIA (z przekroczeniem progu dziesiętkowego)	PIN	KWOTA
$9+2=$ $8+3=$ $7+4=$ $6+5=$ $5+6=$	11	50
$9+12=$ $8+13=$ $7+14=$ $6+15=$ $5+16=$	21	60
$19+11=$ $18+12=$ $17+13=$ $16+14=$ $15+15=$	30	70
$19+25=$ $18+26=$ $17+27=$ $16+28=$ $9+2+50-43=$	44	80
$19+25-26=$ $17+27-26=$ $19+11-12=$ $16+30-28=$	18	90

CHCĘ WIEDZIEĆ WIĘCEJ

BANKOMATY to specjalne maszyny, które pomagają nam w bankowych sprawach.

Można je znaleźć w wielu miejscach, a każda maszyna może robić różne rzeczy. Niektóre bankomaty tylko wypłacają gotówkę, inne pozwalają dodatkowo na sprawdzanie stanu konta lub skorzystanie z opcji wpłaty (wpłatomaty).

Aby korzystać z bankomatu, potrzebujemy kodu Blik lub karty wraz z tajnym numerem PIN.

PIN to taki specjalny kod, który tylko my znamy i który pozwala nam korzystać z bankomatu.

WIEM, POTRAFIĘ, DZIAŁAM

Przed zakończeniem lekcji, podsumujcie wspólnie zdobytą wiedzę.

- Rozumiem, jak działa bankomat.
- Rozumiem wartość pracy ludzkiej.
- Znam mechanizmy zachęcające do zakupu produktów (strategie marketingowe).
- Odróżniam potrzebę od chwilowej zachcianki.
- Jestem aktywnym odbiorcą/aktywną odbiorczynią literatury.
- Jestem kreatywny/a.
- Czytam płynnie i ze zrozumieniem.
- Sprawnie liczę.